

2

Než se vrátíme zpátky k batohu plnému granátů a na kopec, odkud vidíme ve tmě zářit hranici mezi Irákem a Sýrií, dovolím si krátkou vsuvku. Je totiž třeba uvést alespoň pár základních informací pro orientaci ve velmi spleťtých vztazích: potom bude možná jasnější, proč je tak komplikované se z iráckého Kurdistanu dostat do toho syrského. Kurdistan jako takový tvoří čtyři celky. Severní – „turecký“ Bakure, jižní – „irácký“ Bašúr, východní – „iránský“ Rojhelat a západní – „syrská“ Rojava. Nezávislému státu se nejvíce přiblížil irácký Bašúr. Značnou míru autonomie získali Kurdové coby odměnu za podíl na svržení Saddámovy režimu. Bašúr je spravován KRG, tzv. kurdskou regionální vládou. V kurdsém autonomním regionu funguje většina institucí nezávisle na Iráku. Mají vlastní parlament, prezidenta i ozbrojené složky. Armádu představují jednotky Pešmerga. Stejně tak má Bašúr vlastní policii – Asayish.

Na území Bašúru se nachází několik ropných polí, jež zajišťují poměrně vysokou životní úroveň. Kurdistan není ten válkou zmítaný Irák, jaký znáte z médií. Pešmerga dokáže zajistit na území bezpečnost. S výjimkou jedné nastražené bomby v autě před mnoha lety u americké ambasády v Erbilu, kdy nebyl nikdo zraněn ani zabit, nenajdete jakoukoliv zmínku o teroristickém útoku, který by se tam odehrál. Ačkoliv leží irácký Kurdistan přímo na frontové linii s Daeshem, dá se bez přehánění říct, že jeho území zaznamenalo

v posledních letech méně atentátů než Evropa. Lidé jezdí v drahých bílých toyotách, žijí v luxusních domech, volný čas tráví na pikniku v parcích nebo v obrovských nákupních centrech. Život v Bašúru na vás s trochou nadsázky působí tak, že tam lidé snad nedělají nic jiného, než že sedí a pijí čaj s celou svou širokou rodinou.

Samozřejmě že při bližším poznání situace zjistíte, že ne vše je tak úplně ideální. Ano, většina lidí je bohatých, aniž by prakticky cokoliv dělali, nicméně neplatí to o všech. I kvůli značné zkorumpovanosti Barzáního vládní strany se prohlubuje ekonomická krize – i když to na první pohled opravdu není příliš znát. Narůstá počet lidí žijících na pokraji chudoby. Na některých místech, většinou se jedná o okrajové části měst, panují poměrně špatné sociální poměry.

Dalším politickým negativem jsou pak více než dobré vztahy KRG⁸ s Tureckem. Důvody pro tyto vazby jsou především ekonomické, nicméně z pohledu ostatních částí Kurdistanu – Bakuru, Rojhelatu a Rojavy – svými vřelými vztahy s Tureckem vlastně ostatní Kurdy zrazuje a zaprodává.

Pokud jde o kurdské oblasti v Sýrii, Íránu a Turecku, tam o nezávislost bojují především různé frakce a odnože PKK. V Rojhelatu (Íránu) PJAK, v Rojavě (Sýrii) jednotky YPG a YPJ, v Turecku pak působí PKK přímo. Jak je známo, PKK je pro Turecko společně s kýmkoliv, kdo má na PKK jakékoliv vazby, úhlavním nepřítelem. Pro Turecko je teroristickou organizací jak rojavské YPG, tak rojhelatské PJAK. A vazby na Turecko jsou pak důvodem, proč irácký Kurdistan, tedy Bašúr, nemá přátelský vztah k ostatním částem Kurdistanu, které jsou po vlivem PKK. Obecně se dá říct, že vztahy Bašúru především s Rojavou jsou vlivem Turecka čím dál napjatější. Je to patrné i ze stále se zpřísnujících podmínek pro přechod hranice.

Moje tehdejší, vlastně první cesta do Bašúru, „iráckého“ Kurdistanu, měla původně čistě humanitární účel. Přijela jsem s cílem

8 KRG (Kurdistan Regional Government) – kurdská regionální vláda